

**Francisco David Corrales Cordón
(Universitat de Girona)**

Les emocions en la filosofia de M. C. Nussbaum

Filoactualització:

ICE Josep Pallach/Universitat de Girona

06/03/2023

ÍNDEX

1. Introducció

2. M. C. Nussbaum: *sentire aude*!!

3. Nussbaum i les emocions

3.1. Per què tenim emocions? Fragilitat, vulnerabilitat, *eudaimonia* i emoció

3.2. Sobre la teoria de les emocions de Nussbaum

4. Les emocions polítiques

4.1. Eudaimonisme i cosmopolitisme

4.2. Gir patriòtic: Quadratura del cercle?

5. Conclusions

Aspectes generals de la teoria de Nussbaum

Caràcter eudemònic de les emocions

El bé per a l'ésser humà és el seu floriment

Aquest bé és fràgil

requereix de l'esforç individual

requereix de la fortuna

Factor que podem controlar relativament

Factors que no podem controlar

Caràcter vulnerable i tràgic de l'existència humana

L'heroi tràgic és paradigma de la fragilitat del bé

és virtuós, però desgraciat

Pensem en un episodi emocional típic

D'acord amb C. Tappolet:

“Amb independència dels detalls de la història, és clar que un episodi típic de por inclou una sèrie de components de classes diferents”

(*Emotions, Values and Agency*, Oxford UP, 2016, p. 8)

Quins són aquests components? Segons la mateixa Tappolet:

1

Canvis fisiològics

2

Expressions facials

3

Sentiments característics

4

Experiència sensorial/component informacional

5

Processos cognitius i d'atenció

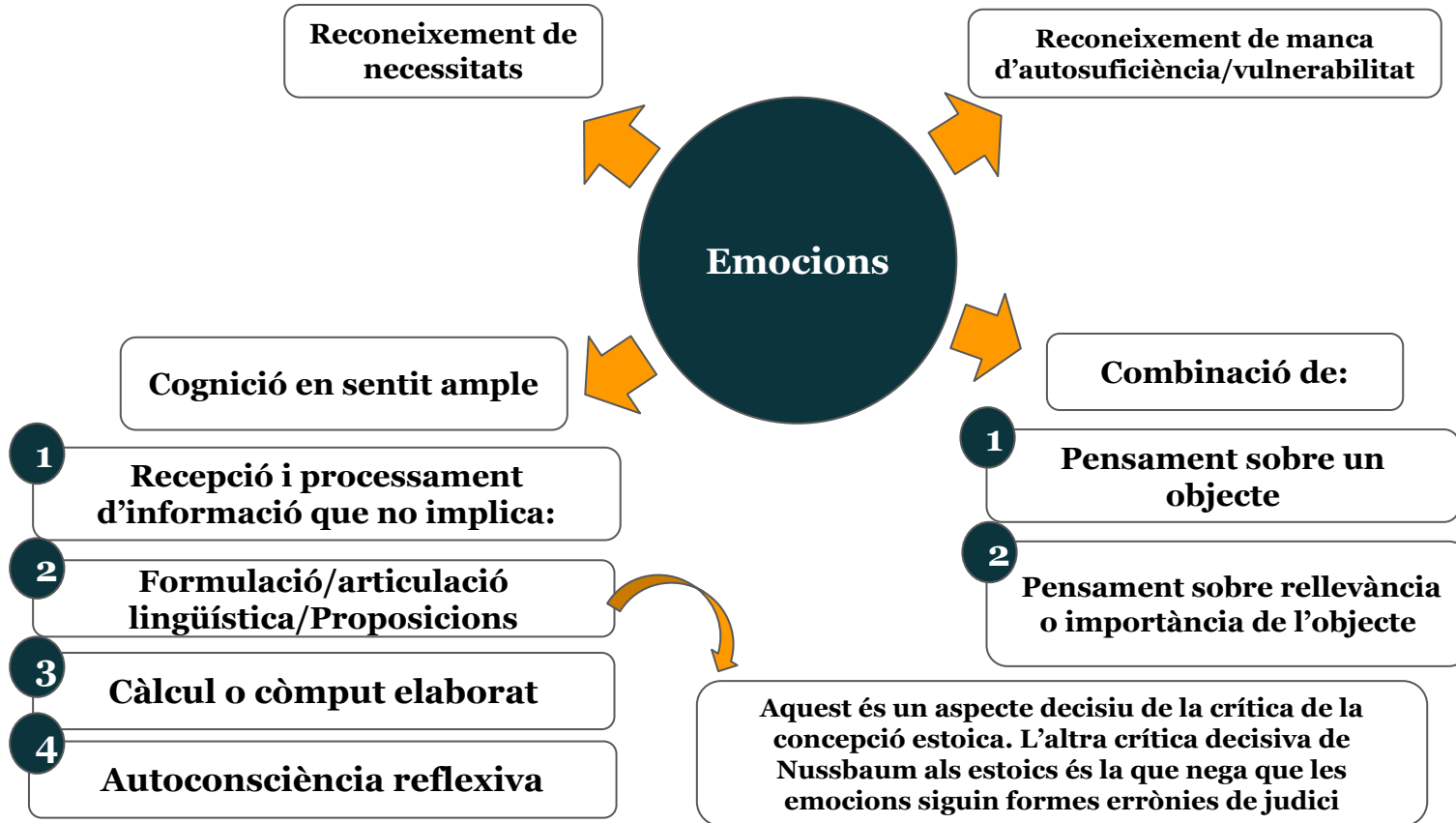
6

Una espècie d'avaluació

7

La tendència a l'acció o qualsevol altra classe de component motivacional

Concepció cognitiu-avaluadora de les emocions

Les emocions segons Nussbaum

1

**Són sobre un objecte
(ABOUTNESS)**

**Això fa implausible que siguin forces irracionals
(p. ex. el vent)**

2

**Direccionalitat
(DIRECTEDNESS)**

**Les emocions són intencionals. L'objecte intencional
és perceptut o interpretat activament. És vist a través
de la nostra finestra**

3

**Creença i avaluació
(BELIEF AND
EVALUATION)**

**Les emocions requereixen una creença (o conjunt
de creences) que el seu objecte (X) que és vist com
qualcom (Y) és de debò aquest quelcom.**

Creences constitutives de la ira, a partir d'Aristòtil (*Rhet.II*, 2-3)

1

Que he patit algun dany o que algú que és proper a mi o alguna cosa propera a mi ha patit algun dany

2

Que el dany patit no és trivial, sinó important

3

Que el dany patit ha estat ocasionat per algú

4

Que el dany patit ha estat ocasionat voluntàriament

**Direcció d'ajustament dels estats intencional
(segons E. G. M. Anscombe en *Intentions*,
Blackwell, 1957)**

Estat doxàstic

Direcció d'ajust ment-món

**Canviem el contingut de les
nostres creences i, en general,
representacions sobre el món
quan aquestes no coincideixen
amb el món**

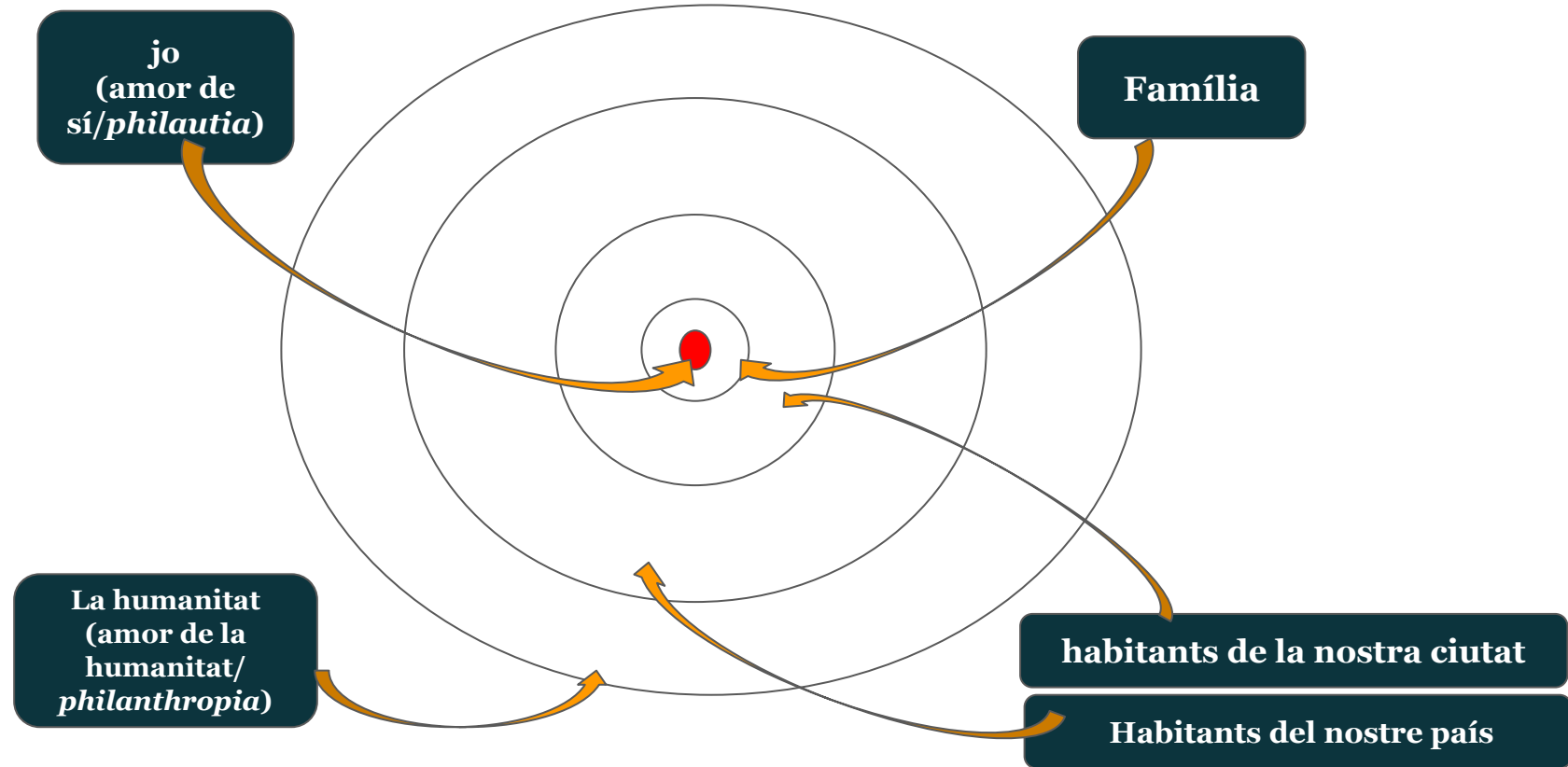
Estat conatiu

**Direcció d'ajust
món-ment**

**Canviem el món d'acord
amb el contingut
intencional dels nostres
desitjos**

Cercles de preocupació i emoció cosmopolita. De la *philautia* a la *philanthropia*

Emocions positives i emocions negatives

1

Emocions positives

Faciliten vida social basada en altruisme i inclusivitat

Tendència a l'ampliació dels cercles de preocupació

Love and Compassion

2

Emocions negatives

són part de comportaments egoistes que han de ser restringits o neutralitzats

Tendència a la reducció dels cercles de preocupació

Por, ira, fàstic, envajea

M. C. Nussbaum: Selecció bibliogràfica

- Los límites del patriotismo. Identidad, pertenencia y ciudadanía mundial.* Barcelona: Paidós, 1999.
- El cultivo de la humanidad. Una defensa clásica de la reforma de la educación liberal.* Barcelona: Andrés Bello, 2001.
- La fragilidad del bien. Fortuna y ética en la tragedia y la filosofía griega.* Trad. de A. Ballesteros, Madrid: Antonio Machado Libros, 2003.
- La terapia del deseo. Teoría y práctica en la ética helenística.* Barcelona: Paidós, 2003.
- El ocultamiento de lo humano. Repugnancia, vergüenza y ley.* Buenos Aires: Katz, 2006.
- Paisajes del pensamiento. La inteligencia de las emociones.* Barcelona: Paidós, 2008.
- Sense ànim de lucre. Per qué les democràcies necessiten les humanitats.* Barcelona: Arcàdia, 2011.
- Las emociones políticas. ¿Por qué el amor es importante para la justicia?* Barcelona: Paidós, 2014.
- La ira y el perdón. Resentimiento, generosidad y justicia.* Ciudad de México: FCE, 2018.
- La monarquía del miedo. Una mirada filosófica a la crisis actual.* Barcelona: Paidós, 2019.
- La tradición cosmopolita. Un noble e imperfecto ideal.* Barcelona: Paidós, 2008.